

*Eko*loške zanimljivosti

Zelene biljke se prehranjuju zahvaljujući različitim „ciklusima“ biosfere, kruženju energije i materije. Sve kruži i ništa se ne gubi. Ljudska vrsta jedina proizvodi ono što nije apsorbljivo. Svi ostali činioци u prirodi u potpunosti pretvaraju „otpad“ u resurse.

Drveća proizvode prirodni „antifriz“ – hemikaliju koja ih čuva od smrzavanja i na temperaturama nižim od -40 stepeni Fahrenheit-a.

Po jednom stanovniku Zemlje dolazi 0,65 ha šume!

Zeleni zasadi su jedno od pouzdanih sredstava zaštite od buke, smanjujući nivo buke za 5-10%.

Drveće proizvodi kiseonik, veže CO₂ iz atmosfere i ublažava efekt staklenika. Stručnjaci su izračunali kako jedno stablo sa površinom lišća od 150 m² za 100 godina proizvede kiseonika koliko je čovjeku potrebno za 20 godina života.

Zbog djelovanja čovjeka na planeti dnevno izumire do 150 vrsta biljaka i životinja.

Da li će planeta uskoro biti žedna?

Sježa voda čini manje od jednog procenta ukupne količine vode u svijetu.

Vode za piće je sve manje, tako da će se bogatstvo neke zemlje uskoro mjeriti raspoloživim količinama slatke vode za piće.

Tek 1% slatke vode na planeti upotrebljiv je za održavanje ekosistema, ili svega 0,01% od ukupne količine vode na planeti. To je oko 200.000 kubnih kilometara. Na Zemlji sveukupno ima vode oko 1,4 milijarde kubnih kilometara. Od toga je svega 35 miliona kubnih kilometara slatke vode ili 2,5%. Od te količine 68,9% je "zarobljeno" u ledu i snijegu u planinskim predjelima na Antarktiku i Artiku. Oko 30% slatke vode smješteno je ispod zemlje. Rječne i jezerske vode čine približno 0,3% svjetskih količina slatke vode.

Šume su pluća i zeleno srce naše planete. Procjenjuje se da se pod šumskim pokrovom nalazi 30% planete i da se on svakodnevno smanjuje.

Danas, gotovo trećina stanovništva Zemlje živi u krajevima gdje vlada hronična nestašica vode za piće. Ako se ta tendencija nastavi do 2025. godine deficit vode za piće bio bi osijetan na dvije trećine stanovništva Zemlje. Ruski naučnici ističu da bi Antarktik mogao da utoli "žed čovječanstva".

Svake godine iz Antarktika u okean odlaze hiljade kubnih kilometara čistog leda u vidu plovećih santi. One imaju dimenzije od desetine metara do stotine kilometara.

Na primjer, njihove džinovske dimenzije dostižu dužinu čak oko 160 kilometara, širinu 70, i debeljinu od 250 metara. Ove džinovske sante opstaju od 8 do 12 godina. Nošene morskim strujama i vjetrovima prelaze iz južnih polarnih oblasti daleko na sjever. Ako bi se koristio prirodnji put kretanja santi, uskoro bi mogla biti stvorena tehnička mogućnost i način da se transportuju manje ledene sante ka obali Afrike.

Istraživači procijenjuju da je oko 70 posto vode "konzervirano" u lednicima Antarktika.

Ova rezerva čiste vode dopunjava se svake godine sa 2.500 kubnih kilometara leda. Svake godine Antarktik bi mogao "dati" više od 2.000 kubnih kilometara svježe vode u vidu santi, koji su rezerva idealne pijače vode.

Kako je objavio Nacionalni klimatološki centar temperatura u okeanima je sve veća i veća, a klimatolozi za porast temperature u okeanima krive kombinaciju prirodnog fenomena El Niño i globalnog zagrijavanja koje je prouzrokovao čovjek. Klimatolozi vjeruju da povećanje temperature na morima i okeanima zlokobniji su znak globalnog otopljavanja od porasta temperaturu vazduha jer se more sporije zagrijava i teže se hlađi. Tako npr. u vodama Meksičkog zaliva, gdje toplo more prouzrokuje stvaranje uragana, temperatura okeana kreće se oko 32 stepena.

Istraživački centri navode da je temperatura mora i na Mediteranu za nepuna dva stepena veća od uobičajene. Isto je primjećeno i za Tih i Indijski okean. Najveće povećanje temperature zabilježeno je oko Arktika.

Po istraživanjima naučnika jedino besmrtno biće na zemlji najvjeroatnije je meduza - mekušac *Turritopsis nutricula*. Meduza ima prečnik od samo četiri do pet milimetara. Ova jedinstvena životinja posjeduje sposobnost podmlađivanja.

Kod većine vrsta meduza je slučaj da obično uginu poslije razmnožavanja. Međutim, *Turritopsis* ima sposobnost da se iz "odrasle" faze vraća u "dječju" fazu polipa.

Ovaj ciklus se ponavlja u beskonačno, i čini je "besmrtnom".

Turritopsis nutricula

Turritopsis nutricula je pronađena u toplim tropskim morima, ali naučnici procjenjuju da vrsta obitava i u drugim regionima.

Biolozi i genetičari se nadaju da će uz pomoć ovih organizama dešifrovati tajne procesa starenja.

~

Reptil, tri metra dužine za koga se vjeruje da je vrsta izumrla prije 62 miliona godina, (lat. *Guarinisuchus munizi*) primjećen je kako luta okeanom, a vijest je objavio federalni univerzitet Rio de Žaneiro iz Brazila. Za ovu vrstu se predpostavlja da je obitavala u Africi prije 200 mil. godina, a kasnije se naselila u oblasti Južne i Sjeverne Amerike.

Kao u filmovima naučne fantastike u dubinama Pacifika pojavilo se džinovsko stvorenje. Grupa japanskih naučnika je sačinila seriju fotografija žive gigantske lignje (*Architeuthis*). Ova lignja je dužine 8 metara i snimljena je na dubini od 900 metara ispod površine Pacifickog okeana. Spada u najveće beskičmenjake.